

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 12. jūlijā
(OR. en)

11799/23

ECOFIN 771
RELEX 886
NIS 21
MED 20
COEST 439

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 11. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 409 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par makrofinansiālās palīdzības sniegšanu trešām valstīm 2022. gadā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 409 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 409 *final*

Briselē, 11.7.2023.
COM(2023) 409 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par makrofinansiālās palīdzības sniegšanu trešām valstīm 2022. gadā

{SWD(2023) 244 final}

SATURS

1	IEVADS	2
2	MAKROEKONOMISKĀS NORISES PARTNERVALSTĪS	3
2.1	Austrumu partnerība.....	4
2.2	Dienvidu kaimiņvalstis.....	5
2.3	Rietumbalkāni	5
3.	MAKROFINANSIĀLAS PALĪDZĪBAS DARBĪBAS 2022. GADĀ	6
3.1	Austrumu partnerība.....	8
	• Moldova: jauna MFP darbība	8
	• Ukraina: ārkārtas MFP	8
	• Ukraina: ārkārtas MFP	9
	• Ukraina: MFP+	10
3.2	Dienvidu kaimiņvalstis.....	11
	• Jordānija: MFP-III	11
	• Tunisija: Covid-19 MFP	11
3.3	Rietumbalkāni	12
	• Bosnija un Hercegovina: Covid-19 MFP.....	12
4	MFP LĪDZEKĻU PAREIZAS IZMANTOŠANAS NODROŠINĀŠANA: DARBĪBAS NOVĒRTĒJUMI, IZVĒRTĒJUMI UN REVĪZIJAS	12
4.1	Darbības novērtējumi	12
4.2	Izvērtējumi	13
5	VISPĀRĒJĀS NORISES SAISTĪBĀ AR MFP INSTRUMENTU	14
5.1	MFP instrumenta darbība	14
5.2	MFP 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmā	15
6	RAUGOTIES NĀKOTNĒ — MFP DARBĪBAS UN BUDŽETA SITUĀCIJA 2023. GADĀ	16

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par makrofinansiālas palīdzības sniegšanu trešām valstīm 2022. gadā¹

1 Ievads

Makrofinansiāla palīdzība jeb MFP ir ES finanšu instruments², kas attiecas uz partnervalstīm, kuras piedzīvo maksājumu bilances krīzi. Kopš tās izveides 1990. gadā MFP ir palīdzējusi uzlabot makroekonomisko un finanšu stabilitāti valstīs, kuras atrodas ES kaimiņos vai ģeogrāfiski tuvu ES, vienlaikus veicinot strukturālas reformas. Parasti tā papildina ar Starptautisko Valūtas fondu (SVF) saskaņotu ar piesardzības pasākumiem nesaistītu vienošanos par kredītu, kuras izpilde ir MFP saņemšanas nosacījums, taču, veidojot ārkārtas atbalstu, kas tika sniegts Ukrainai pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma 2022. gada februārī, tika pieļauta atkāpe no šā priekšnosacījuma. Ja partnervalsts tiek daļēji atbrīvota no spiediena risināt maksājumu bilances problēmas, tā var palielināt savu fiskālo telpu, uzlabot parāda ilgtspēju un koncentrēties uz nepieciešamo reformu virzīšanu. Izlīdzinot makroekonomikas korekcijas ceļu, MFP darbībām var būt pozitīva sociālā ietekme, dodot valstij vairāk laika un iespēju risināt krīzes pamatcēloņus.

MFP visbiežāk izpaužas kā aizdevumi, kuru finansējumu Komisija aizņemas kapitāla tirgos un aizdod saņēmējvalstij ar tādiem pašiem nosacījumiem. Dažkārt tā izpaužas kā dotācijas, ko finansē no ES budžeta. Reizēm tā var būt aizdevumu un dotāciju kombinācija.

MFP tiek izsniegta pa daļām un tikai tad, ja ir izpildīti visi konkrētie strukturālās reformas kritēriji, kas tika saskaņoti ar attiecīgo valsti. Tas ir pamatā stingru pielāgošanās un reformu pasākumu īstenošanai, kuru mērķis ir novērst valdošās krīzes pamatcēloņus, stiprināt publisko finanšu sistēmas un atbalstīt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un darbvietu radīšanu. Turklāt MFP piešķiršanas priekšnoteikums ir tas, ka saņēmējvalstij jāievēro efektīvi demokrātiski mehānismi, kas ietver daudzpartiju parlamentāro sistēmu un tiesiskuma principu ievērošanu, kā arī cilvēktiesību ievērošanu valstī. Šādā veidā MFP papildina regulāro ES sadarbības palīdzību un veicina plašāka mērķa sasniegšanu — stabilitātes saglabāšanu, kā arī labklājības un ES pamatvērtību veicināšanu ārpus tās robežām. MFP ir plaši atzīta kā efektīvs instruments, ar ko reaģēt uz krīzēm, tādējādi sniedzot ES iespēju iesaistīties pamanāmi, elastīgi un ar politisko ietekmi³. To apstiprina secinājumi vairākos neatkarīgos izvērtējumos par pabeigtajām

---

¹ Ziņojuma pamatā ir līdz 2023. gada aprīlim pieejamā informācija.

² Juridiskais pamats makrofinansiālas palīdzības sniegšanai trešām valstīm, kas nav jaunattīstības valstis, ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 212. pants. Ja trešai valstij nepieciešama steidzama finansiāla palīdzība, kā juridisko pamatu var izmantot LESD 213. pantu.

³ MFP papildina arī citas ES ārējās darbības vai instrumentus, kas paredzēti kaimiņvalstīm un Rietumbalkāniem, tostarp budžeta atbalstu, kuram 2022. gadā šiem reģioniem kopumā tika piešķirti 1384 miljoni EUR. Jaunākais budžeta atbalsta pārskats ir pieejams: https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2022-10/budget-support-trends-and-results-2022_en.pdf.

MFP darbībām⁴, kā arī nesenaais pēdējās desmitgades darbību kopsavilkuma novērtējums⁵.

Pēc Krievijas nepamatotā agresijas kara pret Ukrainu sākuma 2022. gads izrādījās izņēmuma gads MFP jomā, jo šis instruments pārlicinoši pierādīja savu pastāvīgo nozīmīgumu un elastību, ļaujot ES ārkārtas apstākļos sniegt Ukrainai ievērojamu īstermiņa finansiālo atbalstu, vienlaikus atbalstot arī citas ES kaimiņvalstis, kuras smagi izjūt šā kara ekonomiskās sekas. Tāpēc šīs darbības un to ietekme uz budžetu ir viens no galvenajiem šajā gada ziņojumā izklāstītajiem jautājumiem.

2022. gada ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Komisijas informācijas sniegšanas pienākumiem, kas noteikti dažādos Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumos par MFP darbībām⁶. Tam ir pievienots Komisijas dienestu darba dokuments, kurā sniegta sīkāka makroekonomiskā konteksta un atsevišķu MFP darbību īstenošanas analīze.

2 MAKROEKONOMISKĀS NORISES PARTNERVALSTĪS

Krievijas agresijas karš pret Ukrainu 2022. gadā tieši un netieši ietekmēja ekonomikas norises ES kaimiņvalstīs un paplašināšanās valstīs. Lai gan no tā izrietošā ietekme vistiešākajā veidā skāra Austrumu partnerības (AP) valstis, sekas bija jūtamas arī ES dienvidu kaimiņvalstīs un Rietumbalkānos.

AP valstīs Krievijas agresijas karš pret Ukrainu izraisīja valūtas kursa kritumu un spēcīgu spiedienu uz pārtikas un enerģijas cenām. Arī patērētāju un uzņēmumu uzticība tika smagi ietekmēta, un ievērojamas migrācijas plūsmas reģionā ir pastiprinājušas inflācijas spiedienu dažās valstīs. Moldovas Republiku vismagāk ietekmēja inflācijas kāpums (pārsniedzot Ukrainas līmeni), savukārt patērētāju un uzņēmumu uzticēšanās būtiski samazinājās. Turpretim Armēnija un Gruzija guva labumu no ievērojamajām Krievijas pilsoņu plūsmām un ar tām saistītajiem finanšu pārvedumiem, kā arī kara dēļ mainītajiem transporta maršrutiem.

Dienvidu kaimiņvalstīs, neraugoties uz kopumā zemo ietekmi uz tirdzniecību, spiediens izpaudās kā pārtikas cenu kāpums un pārtikas nodrošinājuma samazināšanās (dažas valstis ir ļoti atkarīgas no Krievijas un Ukrainas kviešu importa — tas ir kritiski svarīgs un ļoti subsidēts pamatprodukts), kā arī enerģijas cenu pieaugums (lai gan bieži tās tika ļoti subsidētas). Tomēr visas dienvidu kaimiņvalstis, izņemot Libānu, 2022. gadā turpināja ekonomisko izaugsmi.

Rietumbalkānos ilgstošais enerģijas, pārtikas un transporta cenu pieaugums veicināja turpmāku inflācijas kāpumu, samazinot mājsaimniecībām to faktiskos un rīcībā esošos ienākumus un privāto patēriņu. Pārtraukumi starptautiskajās piegādes ķēdēs un pieprasījuma samazināšanās, ko izraisīja galveno tirdzniecības partneru, tostarp ES, zemākas izaugsmes izredzes, vēl vairāk apgrūtināja visu trīs reģionu ekonomikas perspektīvas, tostarp attiecībā uz eksportu un ārvalstu tiešajām investīcijām, tādējādi saasinot jau pastāvošo ārējo nelīdzsvarotību.

---

⁴ Visi novērtējumi ir pieejami Komisijas tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

⁵ COM(2023) 0016, *final*; Komisijas dienestu darba dokuments. Trešām valstīm sniegtās makrofinansiālās palīdzības novērtējums (2010.–2020. gada darbību kopsavilkuma novērtējums).

⁶ Lēmums (ES)2022/313; Lēmums (ES) 2022/1201; Lēmums (ES) 2022/1628; Lēmums (ES) 2022/2463; Lēmums (ES) 2022/563; Lēmums (ES) 2020/701; Lēmums (ES) 2020/33.

Šajā iedaļā ir aplūkotas reģionālās problēmas, ar kurām saskaras ES kaimiņattiecību valstis un Rietumbalkāni, savukārt to ekonomiskie rādītāji ir sīkāk novērtēti par katru valsti atsevišķi pievienotajā dienestu darba dokumentā.

2.1 Austrumu partnerība

2022. gadā ekonomikas norises visās Austrumu partnerības valstīs noteica Krievijas karš pret Ukrainu, savukārt pandēmijas sekas pakāpeniski mazinājās. Tomēr ekonomikas norises šajās valstīs ievērojami atšķīrās. No vienas puses, ekonomikas izlaide sabruka (Ukrainā par aptuveni 30 %) vai ievērojami saruka (IKP kritums Baltkrievijā bija 4,7 % un Moldovā — 5,9 %). Šīs valstis tika skartas vai nu tieši (Ukraina cieta no Krievijas brutālā agresijas kara un tā postošajām humānajām, sociālajām un ekonomiskajām sekām, tostarp ar masveida fiziskā kapitāla zaudējumu un infrastruktūras iznīcināšanu, kā arī ievērojamu skaitu starptautisko un iekšējo bēgļu), vai arī netieši, kā rezultātā mazinājās patērētāju un investoru uzticība. No otras puses, ekonomiskā aktivitāte trīs Kaukāza valstīs sasniedza iespaidīgus apmērus. Armēnijā un Gruzijā, kuru IKP pieaugums bija attiecīgi 12,6 % un 10,1 %, tas atspoguļojās Krievijas pilsoņu un uzņēmumu pieplūdumā pēc Krievijas agresijas kara sākuma un ar to saistīto finanšu pārvedumu pieaugumā. Arī Azerbaidžāna (IKP pieaugums — 4,6 %) guva labumu no lielākām finanšu plūsmām no Krievijas un pozitīvās tirdzniecības nosacījumu ietekmes uz augstākām enerģijas cenām, kā arī no turpinātās atveseļošanās pēc pandēmijas.

Kopīga Austrumu partnerības iezīme 2022. gadā vēl aizvien bija augsta inflācija, daudzos gadījumos tādā līmenī, kāds nav pieredzēts gadu desmitiem. Patēriņa cenu kāpums sasniedza maksimumu (visās valstīs sasniedzot divciparu skaitļus) gada vidū cenu šoka (jo īpaši pārtikas un enerģijas jomā) rezultātā, kas izriet no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu un vietējo valūtu vājināšanās tūlīt pēc konflikta. Nozīmīgās migrācijas plūsmas reģionā arī pastiprināja inflācijas spiedienu dažās valstīs. Lai ierobežotu inflāciju, centrālās bankas 2022. gadā turpināja monetārās politikas stingrākus centienus, pat ja likmju paaugstināšanas temps gada vidū ievērojami samazinājās pēc preču cenu un vietējo valūtu stabilizēšanās pasaulē.

Trīs Kaukāza valstis guva labumu no lielās ekonomiskās aktivitātes un ziņoja par spēcīgiem fiskālajiem rezultātiem 2022. gadā, jo to budžeta deficīts bija mazāks par izvirzītajiem mērķrādītājiem, savukārt valsts parāda attiecība pret IKP ievērojami samazinājās. Turpretim Ukraina krasā pieauguma — jo īpaši aizsardzības izdevumu — un kara skartās iekšzemes ekonomikas ieņēmumu sabrukuma dēļ reģistrēja milzīgu budžeta deficītu, ko galvenokārt finansēja starptautiskie partneri, jo īpaši ES. Arī ārējā dimensijā bija vērojamas atšķirīgas tendences. Trīs Kaukāza valstīs bija vērojams spēcīgs tirdzniecības pieaugums, kas daļēji bija saistīts ar kara izraisītajām izmaiņām transporta maršrutos un Azerbaidžānas gadījumā — globālo enerģijas cenu kāpumu. Savukārt Ukrainā tirdzniecība sabruka, jo Krievija iznīcināja kapitālu un bloķēja galvenos tirdzniecības ceļus, īpaši Melno jūru. Rietumu visaptverošās sankcijas pret Baltkrieviju veicināja valsts tirdzniecības kritumu. Kā pozitīvs notikums jānorāda tas, ka naudas pārvedumi uz austrumu kaimiņvalstīm joprojām bija pārsteidzoši noturīgi pret karu un veicināja tekošā konta deficīta samazināšanos, tādējādi kopā ar oficiālo finansējumu atbalstot pašreizējo starptautisko rezervju veidošanu lielākajā daļā reģiona valstu.

Reģiona īstermiņa prognozes liecina, ka to, visticamāk, turpinās ietekmēt Krievijas agresijas karš Ukrainā. Vēl viens būtisks faktors ir globālā ārējā pieprasījuma iespējamā vājināšanās galveno centrālo banku īstenotās monetārās stingrības dēļ. To daļēji varētu kompensēt nedaudz stimulējošāka fiskālā un monetārā politika austrumu kaimiņvalstīs, jo inflācijas pieauguma temps ir sācis pakāpeniski palēnināties.

2.2 Dienvidu kaimiņvalstis

Neraugoties uz Krievijas agresijas kara pret Ukrainu radītajām sekām, piemēram, preču cenu kāpumu un inflāciju, kas izraisīja sarežģītākus finanšu apstākļus, visās dienvidu kaimiņvalstīs, izņemot Libānu, 2022. gadā turpinājās ekonomiskā attīstība. Neskatoties uz pandēmijas ekonomiskās ietekmes mazināšanos, ekonomikas izaugsme palēninājās un bija zemāka par pirmskara prognozēm, jo īpaši ceturksnī pēc kara uzliesmojuma. Sākotnējie dati liecina, ka reālā IKP pieaugums 2022. gada pirmajā pusgadā sasniedza no 2,0 % Marokā līdz 7,7 % Izraēlā.

Ekonomikas izaugsmi veicināja pakalpojumu sektora, jo īpaši tūrisma, viesmīlības, restorānu un transporta pakalpojumu, turpināta atveseļošanās. Enerģijas eksportētāju paplašināšanos jo īpaši sekmēja spēcīgais pieprasījums un starptautiskās enerģijas augstās cenas, ko izraisīja Krievijas uzsāktais karš pret Ukrainu un (Rietumu) sankcijas pret Krieviju. Lielākajā daļā valstu ekonomiskās aktivitātes atveseļošanās veicināja bezdarba līmeņa izlīdzināšanos līdz pirmspandēmijas rādītājam. Starptautiskās enerģijas un pārtikas cenu dēļ visās valstīs palielinājās patēriņa cenu inflācijas temps. Reaģējot uz inflācijas pieaugumu, centrālās bankas pastiprināja monetāro nostāju, paaugstinot procentu likmes, jo īpaši 2022. gada otrajā ceturksnī, šādi rīkojoties pēc tam, kad tās 2021. gadā un 2022. gada sākumā saglabāja savu stimulējošās politikas nostāju.

Pēc fiskālās bilances spēcīgās pasliktināšanās pandēmijas laikā 2020. gadā fiskālais deficīts samazinājās visās valstīs. Ieņēmumi, jo īpaši nodokļu ienākumi, pieauga līdz ar ekonomiskās aktivitātes atveseļošanos un inflācijas kāpumu, savukārt izdevumi, jo īpaši sociālajā un veselības jomā, salīdzinot ar 2020. gada maksimumu, kopumā samazinājās. To daļēji līdzsvaroja spiediens uz fiskālajiem izdevumiem, ko izraisīja Krievijas karš pret Ukrainu, jo lielākā daļa dienvidu kaimiņvalstu subsidē kviešus un/vai degvielu. Turklāt valsts parāds saglabājās rekordaugstā līmenī, jo pandēmijas laikā bija būtiskas finansējuma vajadzības. Dienvidu kaimiņvalstu ekonomikas struktūru un tirdzniecības profilu būtisko atšķirību dēļ ievērojami atšķiras arī to tekošā konta dinamika. Degvielas un gāzes cenu kāpums, kas izriet no Krievijas uzsāktā kara pret Ukrainu izraisītā globālā preču cenu pieauguma, ir radījis spiedienu uz visu enerģijas importētāju tekošajiem kontiem. Lielākajā daļā valstu negatīvās sekas mīkstināja tūrisma nozares atveseļošanās un naudas pārvedumi. Reģions arī turpināja saņemt ārēju atbalstu, ko sniedz starptautiskie institucionālie aizdevēji.

Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ietekmē arī dienvidu kaimiņvalstu perspektīvas, lai gan mazākā mērā nekā Austrumu partnerībā. Tā izraisītās sekas ietver būtiskus negatīvus riskus atveseļošanās turpināšanai, jo dienvidu kaimiņvalstīs joprojām ir novērojamas augstākas pārtikas, enerģijas un citu preču cenas, jo īpaši tādu, kas palielina inflāciju un ietekmē iekšzemes patēriņu, vienlaikus palielinot spiedienu uz valstu budžetu. Piegādes ķēžu un tirdzniecības plūsmu traucējumi jau ir radījuši milzīgu spiedienu uz tirgiem, publiskajām finansēm, ražotājiem un patērētājiem visā reģionā, jo īpaši uz valstīm, kuras bija atkarīgas no graudu eksporta no Ukrainas un Krievijas, piemēram, Ēģipti, Jordāniju, Libānu, Lībiju, Maroku un Tunisiju.

2.3 Rietumbalkāni

Ekonomiskā izaugsme Rietumbalkānos 2022. gadā būtiski mazinājās Krievijas agresijas kara pret Ukrainu radīto seku, izraisītās enerģētikas krīzes un no tās izrietošās augstās inflācijas dēļ. Neraugoties uz ekonomikas darbības atsākšanu pēc Covid-19 pandēmijas un tūrisma atjaunošanos, 2022. gada trešajā ceturksnī izlaides apmēra pieaugums turpināja palēnināties, reģiona ikgadējam IKP pieaugot par 2,1 % salīdzinājumā ar 4,3 % iepriekšējos trīs mēnešos. Privātais patēriņš un eksports joprojām bija galvenie

izaugsmes virzītājspēki visā reģionā, savukārt investīciju sniegums bija pretrunīgs un atsevišķās valstīs gada griezumā tas samazinājās. Publiskais patēriņš dažās valstīs saruka, daļēji atspoguļojot ar pandēmiju saistīto atbalsta pasākumu pakāpenisku atcelšanu.

Nodarbinātības pieaugums Rietumbalkānos 2022. gada trešajā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu bija minimāli negatīvs. Neskatoties uz to, bezdarba līmenis samazinājās vai nemainījās, atspoguļojot darbaspēka līdzdalības samazināšanos dažās valstīs. Spēcīgs enerģijas, pārtikas un transporta cenu pieaugums 2022. gadā veicināja ievērojamu patēriņa cenu inflācijas pieaugumu visās Rietumbalkānu valstīs, kura dēļ monetāri autonomajām reģiona centrālajām bankām bija jāpaaugstina galvenās politikas likmes. Pārtikas un enerģijas cenu samazināšanās dēļ kopējā inflācija lielākajā daļā valstu 2022. gada pēdējos mēnešos nedaudz izlīdzinājās.

Turpinātā ekonomikas atveseļošanās un augstā inflācija veicināja budžeta ieņēmumu pieaugumu, un fiskālā bilance Rietumbalkānos 2022. gada pirmajos 11 mēnešos turpināja palielināties. Vienlaikus visās valstīs salīdzinājumā ar 2021. gada beigām samazinājās valsts parāda attiecība pret IKP, daļēji atspoguļojot nominālā IKP pieaugumu. No 2021. gada septembra līdz 2022. gada septembrim reģiona tekošā konta deficīts bija 6,8 % no IKP — tas ir otrais augstākais līmenis kopš 2020. gada 3. ceturkšņa. Tā galvenais cēlonis bija enerģijas bilances izraisīts preču tirdzniecības deficīta pieaugums, kas pārsniedza pakalpojumu eksporta spēcīgo kāpumu un naudas pārvedumu lielāku pieplūdumu.

Rietumbalkānu ekonomikas perspektīvas apdraud būtiski negatīvie riski, kas izriet no Krievijas turpinātā agresijas kara pret Ukrainu un galvenokārt izpaužas kā augstās inflācijas ietekme uz reāli izmantojamiem ienākumiem un patēriņu, kā arī sarežģītāki finansiālie apstākļi.

3. MAKROFINANSIĀLAS PALĪDZĪBAS DARBĪBAS 2022. GADĀ

2022. gada pavasarī tika pabeigtas divas atlikušās Covid-19 MFP paketē⁷ paredzētās darbības. Lai gan Tunisija pēdējās daļas izmaksu saņēma 2022. gada 25. maijā, otrā daļa Bosnijai un Hercegovinai tika atcelta, jo nebija izpildīti septiņi no deviņiem politikas nosacījumiem.

Līdz ar Covid-19 MFP paketes pabeigšanu 2022. gadā uzmanība tika pievērsta tam, lai atrastu veidus, kā pietiekami drošā veidā sniegt jaunu finansiālo palīdzību Ukrainai, ņemot vērā Krievijas turpināto agresijas karu (atzīstot darbību ārkārtējo nenoteiktību un ņemot vērā to, ka netika izpildīts ierastais priekšnosacījums, ka līdztekus MFP darbībai ir jāīsteno pilnvērtīga SVF programma). Pēc kara sākšanās 2022. gada 28. februārī Eiropas Parlaments un Padome pieņēma lēmumu sniegt Ukrainai ārkārtas makrofinansiālu palīdzību līdz 1,2 miljardu EUR aizdevumos apmērā, tādējādi atļaujot veikt sesto MFP darbību Ukrainā kopš 2014. gada.

Situācijā, kurā Ukrainai bija pastiprinātas un steidzamas finansējuma vajadzības, ES 2022. gada otrajā pusgadā pieņēma divas papildu ārkārtas MFP darbības, kas atļāva līdz 2022. gada decembrim izmaksāt valstij papildu 6 miljardus EUR. Abām ārkārtas MFP darbībām nodrošinājuma likme tika palielināta no 9 %, kā noteikts Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentā — “Eiropa pasaulē” regulā (NDICI regula), līdz 70 % (vismaz uz kādu laiku, un uzkrājumu likmes atbilstība ir

---

⁷ Lēmums (ES) 2020/701, ar ko piešķir MFP aizdevumus 3 miljardu EUR apmērā 10 kandidātvalstīm un kaimiņvalstīm.

jāpārskata reizi divos gados, ņemot vērā nenoteiktību saistībā ar ekonomisko situāciju un perspektīvām Ukrainā, kamēr turpinās karš).

17. decembrī — mazāk nekā divus mēnešus pēc Eiropadomes 20. un 21. oktobra lūguma izveidot strukturālāku risinājumu palīdzības sniegšanai Ukrainai 2023. gadā — stājās spēkā “MFP+” regula. Šis jaunais instruments nodrošinās prognozējamāku, nepārtrauktāku, sakārtotāku un savlaicīgāku finansējumu, lai Ukraina spētu segt lielu daļu no tās tūlītējām finansējuma vajadzībām, ieguldīt kritiskās infrastruktūras atjaunošanā un sniegt sākotnējo atbalstu pēckara atjaunošanai, lai atbalstītu valsti ceļā uz Eiropas integrāciju.

Turklāt, kā atspoguļots šā jaunā instrumenta nosaukumā “MFP+”, tas ievieš noteiktas izmaiņas standarta MFP praksē, lai to pielāgotu ārkārtas apstākļiem, t. i., atbalsta sniegšanai karā esošai valstij, jo īpaši lielajai nenoteiktībai, riskiem un nepieciešamajai elastībai. Izmaiņas ietver aizdevumu lielāku koncesiju (ilgāks atmaksas termiņš — līdz 35 gadiem ar desmit gadus ilgu labvēlības periodu un procentu likmju subsīdiju), elastību attiecībā uz strukturālās politikas nosacījumiem (visiem maksājumiem, izņemot pēdējo, nepieciešama tikai apmierinoša īstenošanas virzība), turpinātu atsaistīšanu no SVF programmas un uzlabotas ziņošanas prasības. Šie elementi ir sīkāk izskaidroti 3.1. iedaļā un pievienotajā dienestu darba dokumentā. 20 mērķtiecīgie politikas nosacījumi, kas ir šīs darbības pamatā, ir rūpīgi izstrādāti, lai nodrošinātu to atbilstību un īstenojamību pašreizējā situācijā. Tie aptver četras jomas — makrofinansiālo stabilitāti, strukturālās reformas un labu pārvaldību, tiesiskumu un enerģētiku.

2021. gada novembrī pēc gāzes krīzes Moldovā, kas smagi ietekmēja ekonomiku un būtiski ietekmēja tās finansējuma vajadzības, iestādes iesniedza pieprasījumu pēc jaunas MFP. Reaģējot uz to, ES vienojās par jaunu darbību Moldovai 150 miljonu EUR apmērā, kas ietvēra 120 miljonus EUR aizdevumos un 30 miljonus EUR dotācijās. Darbības pamatā ir ekonomikas reformu programma, kas aptver 15 pasākumus par tiesiskumu un korupcijas apkarošanu, publisko finanšu pārvaldību un finanšu sektora pārvaldību, uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un enerģētikas nozares reformām. Pirmais un otrais maksājums tika sekmīgi izmaksāts 2022. gada jūlijā un 2023. gada martā.

Moldovas ekonomiku sevišķi smagi ir ietekmējis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, veicinot lielākas finansējuma vajadzības, ko vēl vairāk pastiprina pašreizējā enerģētikas krīze. Ņemot vērā minēto, iestādes lūdza turpmāku starptautisko atbalstu. 2022. gada 10. novembrī priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena paziņoja par papildu finansiālā atbalsta paketi Moldovai 250 miljonu EUR apmērā, kas daļēji tiks nodrošināta ar MFP starpniecību. Komisija 2023. gada 24. janvārī pieņēma priekšlikumu palielināt pašreizējo MFP atbalstu par 145 miljoniem EUR, tostarp 100 miljoniem EUR aizdevumos ar atvieglotiem nosacījumiem un 45 miljoniem EUR dotācijās.

Papildus finansiālajai palīdzībai, kas tika sniegta atveseļošanai pēc Covid-19 pandēmijas un saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, 2022. gadā tika ieviesta arī trešā regulārā MFP Jordānijai. Pēc tam, kad tika izpildītas visas, izņemot vienu no 14 īstenojamajām politikas reformām, un, vienojoties ar dalībvalsts MFP komiteju, tika atcelts nosacījums par grozījumiem Prettiesiskas iedzīvošanās likumā, trešais un pēdējais maksājums tika izmaksāts 2023. gada 31. martā.

MFP darbību īstenošanas statuss 2022. gadā (reģionos)

3.1 Austrumu partnerība

- **Moldova: jauna MFP darbība**

2021. gada novembrī pēc enerģētikas krīzes uzliesmojuma, kas atspoguļoja valsts joprojām lielo enerģētisko atkarību no Krievijas, neskatoties uz ekonomikas atveseļošanu pēc pandēmijas, Moldova oficiāli pieprasīja jaunu MFP darbību. Pēc rūpīgas finansējuma vajadzību izvērtēšanas Komisija sagatavoja priekšlikumu atbalstam līdz 150 miljoniem EUR apmērā, tostarp 120 miljoniem EUR aizdevumos un 30 miljoniem EUR dotācijās. Lēmumu par papildu MFP piešķiršanu Moldovai Eiropas Parlaments un Padome pieņēma 2022. gada 6. aprīlī. Pēc ratificēšanas Moldovas parlamentā MFP stājās spēkā 2022. gada 18. jūlijā. Pēc saprašanās memorandā (SM) saskaņoto politikas nosacījumu izpildes pirmais maksājums tika veikts 2022. gada jūlijā, bet otrais maksājums — 2023. gada martā, no tiem abi bija 50 miljoni EUR aizdevumos un dotācijās. Pašreizējās darbības satvarā Moldovai joprojām ir pieejami 50 miljoni EUR, kas izmaksājami vienā maksājumā. Turklāt 2023. gada 24. janvārī Komisija pieņēma priekšlikumu palielināt pašreizējo MFP atbalstu par 145 miljoniem EUR. Papildu MFP ir daļa no lielākas Komisijas atbalsta paketes Moldovai, ņemot vērā valsts ārējās pozīcijas pasliktināšanos, ko izraisīja smagā enerģētikas krīze 2022./2023. gada rudenī/ziemā. Paredzams, ka pēc tam, kad Padome un Parlaments būs to pieņēmuši, papildu MFP tiks izmaksāta divos maksājumos 2023. gada otrajā pusgadā, kad būs izpildīti attiecīgie politikas pasākumi.

Parastā MFP darbība, kā arī ierosinātais palielinājums joprojām ir atkarīgi no Moldovas pozitīvajiem rezultātu rādītājiem SVF programmā saistībā ar Paplašināto kredītmehānismu / Paplašināto finansēšanas mehānismu, kas pieņemts 2021. gada decembrī un palielināts 2022. gada maijā. Pēc palielinājuma šā fonda programmas apmērs ir 815 miljoni USD. 2023. gada janvārī SVF sekmīgi pabeidza tā otro pārskatīšanu, pozitīvi novērtējot kopējo programmas īstenošanas progresu.

- **Ukraina: ārkārtas MFP**

Eiropas Savienības finansiālais atbalsts Ukrainai, reaģējot uz Krievijas agresijas karu, pakāpeniski palielinājās, ņemot vērā sarežģīto situāciju uz vietas un pamatojoties uz Ukrainas finansējuma vajadzību novērtējumu. Šīs pakāpeniskās pieejas rezultātā Ukrainai 2022. gadā tika nodrošinātas trīs makrofinansiālas palīdzības darbības — lielās nenoteiktības un ārkārtējo apstākļu dēļ bija nepieciešami jauni, ārkārtēji un elastīgāki elementi, kā arī lielāks nodrošinājums, kā tas sīkāk aprakstīts turpmāk un pievienotajā dienestu darba dokumentā. Ārkārtas MFP darbībai līdz 1,2 miljardiem EUR sekoja ārkārtas MFP pakete, kas sastāvēja no divām darbībām — attiecīgi līdz 1 un 5 miljardu EUR apmērā.

Saistībā ar pieaugošo ģeopolitisko spriedzi pirms Krievijas agresijas kara pret Ukrainu un atbildot uz Ukrainas 2021. gada 16. novembra oficiālo pieprasījumu pēc ilgāka termiņa MFP darbības 2,5 miljardu EUR apmērā, Eiropas Komisija 2022. gada 1. februārī pieņēma priekšlikumu par jaunas ārkārtas MFP piešķiršanu Ukrainai līdz 1,2 miljardiem EUR aizdevumos, kas izmaksājama divās vienādās daļās. Eiropas Parlaments un Padome 2022. gada 28. februārī nekavējoties pieņēma lēmumu, tādējādi atļaujot Ukrainā veikt sesto MFP darbību kopš 2014. gada. Komisija un Ukraina parakstīja saistīto SM 3. martā, un tas ļāva ļoti ātri izmaksāt pirmo maksājumu 600 miljoniem EUR apmērā divās daļās — 2022. gada 11. un 18. martā. Turklāt kara apstākļi ir nepārvaramas varas notikums, kas kavēja struktūrpolitikas pasākumu efektīvu

pabeigšanu — MFP otrās daļas izmaksas priekšnosacījumu —, lai gan iestādes bija veikušas attiecīgus pasākumus, lai tos visus īstenotu. Izņēmuma kārtā reaģējot uz Ukrainas akūtajām finansējuma vajadzībām un tā kā SM saskaņotos nosacījumus šajā posmā nevarēja izpildīt nepārvaramas varas iemeslu dēļ, Komisija, apspriedusies ar dalībvalstu MFP komiteju, nolēma turpināt maksājumu veikšanu, maijā steidzamības kārtā izmaksājot otro daļu 600 miljonu EUR apmērā.

- **Ukraina: ārkārtas MFP**

Finansēšanas situācija kļuva arvien akūtāka 2022. gada vasarā, jo Ukrainai aizvien biežāk bija jādrukā nauda un jāizmanto rezerves. Kā daļu no ES ārkārtas atbalsta Ukrainai Komisija 2022. gada 1. jūlijā ierosināja jaunu MFP darbību 1 miljarda EUR apmērā Ukrainai ļoti izdevīga un ilgāka termiņa aizdevuma veidā (salīdzinājumā ar parastajiem nosacījumiem, sk. turpmāk). Šis priekšlikums bija pirmā daļa no ārkārtas MFP atbalsta līdz 9 miljardu EUR apmērā, kas tika izziņots Komisijas 2022. gada 18. maija paziņojumā par palīdzību Ukrainai un tās atjaunošanu un ko apstiprināja Eiropadome 2022. gada 23. un 24. jūnijā. Ārkārtas MFP mērķis bija sniegt tūlītēju finansiālu palīdzību situācijā, kad ir akūts finansējuma pieprasījums, un nodrošināt Ukrainas valsts vissvarīgāko funkciju nepārtrauktu darbību. Eiropas Parlaments un Padome pieņēma lēmumu 2022. gada 12. jūlijā, izmantojot visu pieejamo procesuālo elastību, lai to pieņemtu rekordātri. Komisija un Ukraina 19. jūlijā parakstīja ar to saistīto SM, kas ļāva izmaksāt visu šīs MFP summu divās daļās 2022. gada augusta sākumā.

2022. gada 7. septembrī Komisija ierosināja jaunu MFP darbību 5 miljardu EUR aizdevumos apmērā kā otro daļu no ārkārtas MFP paketes. Eiropas Parlaments un Padome ļoti ātri pieņēma MFP lēmumu 2022. gada 20. septembrī, atkal izmantojot visu pieejamo procesuālo elastību, lai paātrinātu procesu. Pēc SM stāšanās spēkā 4. oktobrī pirmais maksājums 2 miljardu EUR apmērā Ukrainai tika izmaksāts 18. oktobrī. Otrais maksājums 2,5 miljardu EUR apmērā sekoja 2022. gada 22. novembrī. Trešais un pēdējais maksājums 500 miljonu EUR apmērā tika veikts 2022. gada 14. decembrī. Ārkārtas MFP darbības, kuru rezultātā ES tūlītējais finansiālais atbalsts Ukrainai kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma sākuma sasniedza kopumā 7,2 miljardus EUR, bija ļoti svarīgas, lai saglabātu valsts makroekonomisko stabilitāti.

Ņemot vērā ārkārtējos apstākļus Ukrainā saistībā ar Krievijas agresijas karu pret valsti, šīs ārkārtas MFP darbības ieviesa dažus jauninājumus, kurus nevajadzētu uzskatīt par precedentu turpmākajām MFP darbībām⁸. Kopējais vidējais termiņš līdz 25 gadiem, salīdzinot ar tradicionālajiem 15 gadiem, un iespēja no ES budžeta segt procentu likmju izmaksas un administratīvo nodevu maksājumus pastiprināja palīdzības izdevīgumu. Lai palielinātu elastību ārkārtas kara situācijā un atšķirībā no parastajām MFP darbībām, ārkārtas MFP nebija nekādas oficiālas saistības ar SVF maksājumu programmu. Politikas nosacījumi, kas ir izrādījušies galvenā makrofinansiālās palīdzības pievienotā vērtība, aprobežojās ar attiecīgiem nosacījumiem, kas tika uzskatīti par īstenojamiem un kurus varēja ātri ieviest ar pietiekami augstu noteiktības pakāpi. Visbeidzot, tika ieviesta ziņošanas prasību sistēma, kuras mērķis ir nodrošināt, ka saņemtie līdzekļi tiek izlietoti efektīvi, pārredzami un atbildīgi.

---

⁸ No budžeta skatpunkta galvenais jauninājums ir vispārēja 70 % seguma likmes ieviešana ārkārtas MFP aizdevumiem Ukrainai, saskaņā ar kuru tradicionālo 9 % uzkrājumu likmi ES budžetā papildina ar divpusējām valsts garantijām attiecībā uz atlikušo 61 % seguma.

Ukrainas iestādes apņēmas sniegt ikmēneša ziņojumus par valsts budžeta ieņēmumiem un izdevumiem galvenajās izdevumu kategorijās, iekļaujot detalizētu informāciju par ieviestajiem administratīvajiem un finanšu pārvaldības pasākumiem un iekšējo kontroli. Turklāt šo darbību finansējums ir palielināts, izmantojot 70 % uzkrājumu likmi, nevis parasto 9 % likmi, kā noteikts *NDICI* regulā. Standarta 9 % paliek uzkrājumu papildināšanas veidā un 61 % — dalībvalstu otro zaudējumu garantijas veidā. Attiecībā uz pirmo darbību to sedza no ES budžeta saskaņā ar parastajām darbības procedūrām, bet attiecībā uz otro daļu to nodrošināja ar dalībvalstu garantijām (sk. 1. tabulu).

Šie jaunie un izņēmuma elementi, piemēram, lielāks izdevīgums, elastība un uzlabota ziņošana, arī iedvesmoja izstrādāt MFP+ instrumentu, kas sniedz finansiālu palīdzību Ukrainai 2023. gadam.

- **Ukraina: MFP+**

Mēneša laikā pēc Eiropadomes 20. un 21. oktobra lūguma izveidot strukturētāku pieeju palīdzības sniegšanai Ukrainai 2023. gadam, Eiropas Komisija pieņēma priekšlikumu sniegt atbalstu 18 miljardu EUR apmērā ļoti izdevīgu aizdevumu veidā Ukrainai 2023. gadam, izmantojot jaunu MFP+ instrumentu. Šis jaunais instruments nodrošina prognozējamāku, nepārtrauktāku, sakārtotāku un savlaicīgāku finansējumu, lai sniegtu ievērojamu ieguldījumu Ukrainas tūlītējo finansējuma vajadzību apmierināšanā, kritiskās infrastruktūras atjaunošanā un sākotnējā atbalstā pēckara atjaunošanai, lai atbalstītu valsti ceļā uz Eiropas integrāciju.

MFP+ instruments papildus jauno elementu integrācijai, ko ieviesa ārkārtas MFP pakete, piemēram, pastiprinātam izdevīgumam, ko rada garāki aizdevuma termiņi un procentu likmju subsīdijas, turpmāka atsaiste no SVF programmas, lielāka elastība attiecībā uz strukturpolitikas nosacījumiem un uzlabotas ziņošanas prasības, ļauj novirzīt trešo pušu divpusējos ieguldījumus kritiskās infrastruktūras atjaunošanai Ukrainā⁹. Pēc vēl viena ātra procesa, izmantojot visas procesuālās elastības iespējas, Eiropas Parlaments un Padome 2022. gada 14. decembrī pieņēma regulu, ar ko izveido MFP+. Šīs darbības pamatā esošie 20 mērķtiecīgie politikas nosacījumi atkal ir rūpīgi izstrādāti, lai nodrošinātu to atbilstību un īstenojamību pašreizējā situācijā. Tie aptver četras makrofinansiālās stabilitātes jomas — strukturālās reformas un labu pārvaldību, tiesiskumu un enerģētiku. Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta ar ārkārtas MFP paketi, un apzinoties Krievijas agresijas kara dēļ ieilgušās ārkārtas situācijas ietekmi uz varas iestāžu spēju īstenot reformas, ir nepieciešams apmierinošs politikas īstenošanas progress, lai varētu veikt maksājumus, izņemot attiecībā uz pēdējo maksājumu, kura priekšnosacījums ir pilnīga ieviešana. Saprašanās memoranda (SM) vidusposma pārskatīšanas iespējamība nodrošina papildu elastību, lai pārbaudītu šo nosacījumu īstenojamību, ņemot vērā notiekošo Krievijas agresijas karu pret Ukrainu.

Komisija un Ukraina parakstīja SM un Aizdevumu mehānisma nolīgumu (AMN) 2023. gada 16. janvārī, un tie abi stājās spēkā tajā pašā dienā. Pirmais maksājums 3 miljardu EUR apmērā tika izmaksāts 2023. gada 17. janvārī, bet otrais maksājums 1,5 miljardu EUR apmērā — pēc diviem mēnešiem, 21. martā. Līdz brīdim, kad būs izpildīts politiskais priekšnosacījums, pastiprinātās ziņošanas prasības par līdzekļu izlietojumu un panākts turpmāks apmierinošs progress saskaņoto strukturālās politikas

---

⁹ No budžeta perspektīvas galvenais MFP+ instrumenta jauninājums ir MFP+ aizdevuma riska segums ar EUR budžeta līdzekļu apmēru, tādējādi tam nav tūlītējas ietekmes uz atlikušo budžeta piešķirumu pieejamību pašreizējā DFS periodā.

nosacījumu īstenošanā, MFP+ instruments ir paredzēts, lai sniegtu Ukrainai palīdzību 1,5 miljardu EUR apmērā katru mēnesi līdz 2023. gada beigām (un kas ļāva veikt šādu maksājumu 25. aprīlī).

3.2 Dienvidu kaimiņvalstis

- **Jordānija: MFP-III**

Pēc tam, kad 2020. gada janvārī stājās spēkā trešā MFP Jordānijai — 500 miljonu EUR aizdevumos —, Jordānijas iestādes 2020. gada aprīlī lūdza papildu palīdzību saistībā ar Covid-19 pandēmiju un ES vienojās par papildu MFP — 200 miljoniem EUR aizdevumos. Šīs MFP politikas nosacījumi galvenokārt ir vērsti uz publisko finanšu pārvaldības uzlabošanu, korupcijas apkarošanu un reformām komunālo pakalpojumu nozarē, sociālajā un darba tirgus politikā un pārvaldībā.

Pirmais maksājums (100 miljoni EUR, plus 150 miljoni EUR no ar Covid-19 saistītās papildu summas) tika izmaksāts 2020. gada 25. novembrī. Uz otro un trešo maksājumu attiecas konkrēti politikas nosacījumi, par kuriem Jordānija un ES ir vienojušās noslēgtajā SM. Otrais maksājums (200 miljoni EUR un papildinājums 50 miljonu EUR apmērā) tika izmaksāts 2021. gada 20. jūlijā, veiksmīgi noslēdzot ar Covid-19 saistīto palīdzības daļu. Trešais maksājums 200 miljonu EUR apmērā tika izmaksāts 2023. gada 31. martā pēc attiecīgās politikas nosacījumu pozitīva novērtējuma.

Šīs MFP darbības tiek nodrošinātas kopā ar starptautisko finanšu institūciju un divpusējo aizdevēju, tostarp SVF, resursiem. 2020. gada 25. martā SVF apstiprināja četru gadu Paplašinātā finansēšanas mehānisma (PFM) programmu ar Jordāniju, kuras sākotnējais apmērs bija aptuveni 1,3 miljardi USD (270 % no tās kvotas), kas 2021./2022. gadā divas reizes tika palielināts līdz aptuveni 1,49 miljardiem USD (334 % no tās kvotas), lai palielinātu atbalstu un palīdzētu valstij mazināt pandēmijas ietekmi uz iedzīvotājiem, vienlaikus uzņemot 1,3 miljonus Sīrijas bēgļu. SVF 2022. gada decembrī apstiprināja PFM piekto pārskatīšanu, nekavējoties darot pieejamus aptuveni 343 miljonus USD. Tādējādi kopējais kopš 2020. gada sākuma Jordānijai izmaksāto SVF līdzekļu apmērs ir aptuveni 1,7 miljardi EUR, kas ietver apmēram 366 miljonus EUR ārkārtas palīdzībai saskaņā ar ātrās finansēšanas instrumentu 2020. gada maijā, lai palīdzētu valstij risināt pandēmijas radītās sekas. Lai gan Jordānijas valsts parāds 2022. gadā joprojām bija liels, proti, 113,2 % no IKP, SVF 2022. gada decembrī to novērtēja kā ilgtspējīgu.

- **Tunisija: Covid-19 MFP**

2020. gada maijā pieņemtās Covid-19 MFP paketes satvarā ES vienojās par MFP aizdevumiem Tunisijai 600 miljonu EUR apmērā. Atspoguļojot ilgstošās procedūras partnervalstī, tā kļuva par priekšpēdējo ar Covid-19 saistīto darbību, kas stājās spēkā: SM un AMN tika parakstīti 2020. gada 24. novembrī, Tunisijas parlaments tos ratificēja 2021. gada 15. aprīlī un tie stājās spēkā 2021. gada 11. maijā pēc publicēšanas Tunisijas Oficiālajā Vēstnesī. Tādējādi 12 mēnešu pieejamības periods ilga līdz 2022. gada maijam. MFP politikas nosacījumi galvenokārt bija vērsti uz četrām tematiskajām jomām, proti, publisko finanšu pārvaldības un civilā sektora reformu, valsts uzņēmumu, sociālās aizsardzības un investīciju klimata reformu.

MFP tika sniegta divos maksājumos, un katra apmērs bija 300 miljoni EUR. Uz pirmo maksājumu attiecas vispārējie politikas priekšnosacījumi MFP saņemšanai, un tas tika izmaksāts 2021. gada 1. jūnijā. Politikas reformas, kas bija otrā maksājuma izmaksas

priekšnosacījums, 2022. gadā tika pilnīgi īstenotas vai lielā mērā īstenotas. Neraugoties uz bažām par politikas priekšnosacījumiem pēc politiskās situācijas pasliktināšanās kopš 2021. gada vidus, un pēc situācijas rūpīgas izvērtēšanas un iestāžu vēstules, kurā sniegtas garantijas un noteiktas saistības politiskajā kalendārā, otrais maksājums tika izmaksāts 2022. gada 25. maijā.

Šī palīdzība papildināja resursus, ko citi aizdevēji, tostarp SVF, bija darījuši pieejamus saskaņā ar ātrās finansēšanas mehānisma programmu Tunisijai 685 miljonu EUR apmērā, kas tika apstiprināta 2020. gada 10. aprīlī.

3.3 Rietumbalkāni

- **Bosnija un Hercegovina: Covid-19 MFP**

Pēc Bosnijas un Hercegovinas 2020. gada 14. aprīlī iesniegtā oficiālā MFP pieprasījuma, lai risinātu ar Covid-19 pandēmiju saistītās problēmas, Covid-19 MFP paketē Bosnijai un Hercegovinai tika iekļauti 250 miljoni EUR aizdevumos. SM un AMN tika parakstīti 2021. gada 15. janvārī un stājās spēkā 2021. gada 9. jūnijā, tādējādi šī ir pēdējā no darbībām saistībā ar Covid-19, kas stājušās spēkā. Šo būtisko kavēšanos izraisīja ilgstošie lēmumu pieņemšanas procesi valstī. Otrajam maksājumam piemērojamo MFP politikas nosacījumu mērķis bija novērst dažus trūkumus ekonomikas pārvaldībā un iestāžu izveidē, veicināt finanšu sektora stabilitāti un pārredzamību, kā arī atbalstīt cīņu pret korupciju un labāku darba tirgus darbību.

MFP bija jāveic divos maksājumos, katrs 125 miljonu EUR apmērā. Pirmais maksājums tika izmaksāts 2021. gada 7. oktobrī bez nosacījumiem, savukārt otrais maksājums netika izmaksāts, jo MFP pieejamības periodā nebija pietiekami īstenoti saskaņotie politikas nosacījumi, un septiņas no deviņām reformām nebija pabeigtas.

Šī palīdzība papildināja resursus, ko citi aizdevēji, tostarp SVF, bija darījuši pieejamus saskaņā ar ātrās finansēšanas mehānisma (ĀFM) programmu Bosnijai un Hercegovinai 330 miljonu EUR apmērā, kas tika apstiprināta 2020. gada 20. aprīlī.

4 MFP LĪDZEKĻU PAREIZAS IZMANTOŠANAS NODROŠINĀŠANA: DARBĪBAS NOVĒRTĒJUMI, IZVĒRTĒJUMI UN REVĪZIJAS

4.1 Darbības novērtējumi

Atbilstīgi ES Finanšu regulai Komisija ar ārējo konsultantu palīdzību veic darbības novērtējumus, lai gūtu pamatotu pārliecību par administratīvo procedūru un finanšu aprites darbību saņēmējvalstīs.

Darbības novērtējumos galvenā uzmanība tiek pievērsta publisko finanšu pārvaldības sistēmām, jo īpaši tam, kā ir organizēta finanšu ministrijas un centrālo banku darbība un kādas procedūras tās īsteno, un, konkrētāk, tam, kā tiek pārvaldīti konti, kas saņem ES līdzekļus. Īpaša uzmanība tiek pievērsta arī ārējo revīzijas iestāžu darbībai, neatkarībai un darba programmām, kā arī to kontroles efektivitātei. Tiek pārbaudītas arī publiskā iepirkuma procedūras centrālā līmenī.

2022. gadā saistībā ar MFP+ darbību tika uzsākts jauns Ukrainas darbības novērtējums. Ārējie konsultanti secināja, ka, neskatoties uz Krievijas agresijas karu, valsts finanšu aprites un procedūras tiek uzskatītas par pietiekami atbilstošām MFP mērķiem. Viņi apstiprināja, ka Ukrainas publisko finanšu pārvaldības sistēmas un citas finanšu aprites

turpmākajos gados pēc 2018. gada darbības novērtējuma ir ievērojami uzlabojušās un ka Ukrainas valdība joprojām ir apņēmusies uzlabot sistēmas un procesus, un ir pietiekami daudz pierādījumu, kas liecina, ka ir notikušas vai ritēja vairākas būtiskas reformas, pirms tās pēkšņi pārtrauca Krievijas pilna mēroga iebrukums.

4.2 Izvērtējumi

Saskaņā ar ES Finanšu regulu un attiecīgajiem MFP lēmumiem Komisija veic izvērtējumus¹⁰ pēc MFP darbību pabeigšanas, lai novērtētu to ietekmi. Šo izvērtējumu divi galvenie mērķi ir:

- i. analizēt MFP ietekmi uz saņēmējvalsts ekonomiku un jo īpaši uz tās ārējās pozīcijas ilgtspēju; kā arī
- ii. novērtēt ES rīcības pievienoto vērtību.

2022. gada septembrī pēc 2021. gada ārējā pētījuma pabeigšanas Komisija publicēja dienestu darba dokumentu, kurā izklāstīti veikto darbību kopīgā izvērtējuma ar Tunisiju un Jordāniju rezultāti.

Papildus, pārsniedzot juridiskos pienākumus, Komisija pabeidza kopsavilkuma novērtējumu par visām 2010.–2020. gadā īstenotajām MFP darbībām, kuras jau bija iekļautas pagājušā gada ziņojumā, vienlaikus ņemot vērā Regulatīvās kontroles padomes ieteikumus. Kopsavilkuma novērtējumā tika novērtēti MFP instrumentu regulējošie principi un raksturlielumi, lai sniegtu informāciju par to, kā uzlabot tā atbilstību, efektivitāti, lietderību, pievienoto vērtību un spēju reaģēt uz ES ārējās darbības prioritātēm. Pievienotais dienestu darba dokuments tika publicēts 2023. gada janvārī.

- **Tunisija un Jordānija:** izvērtējums aptvēra MFP darbību Tunisijai 2017.–2019. gadā un Jordānijai 2017.–2019. gadā, kas abos gadījumos bija otrā šāda atbalsta pakete valstij. Tajā tika konstatēts, ka darbību apmērs, veids un laiks bija atbilstīgi un piemēroti valstu finansējuma vajadzībām, nodrošinot ES pievienoto vērtību. Abās valstīs MFP pozitīvi ietekmēja parāda ilgtspēju, un tai bija pozitīva loma makroekonomikas stabilizācijas veicināšanā. Nosacījumi bija atbilstoši un vērsti uz galvenajām reformu jomām. Darbības veicināja pozitīvas pārmaiņas dažās reformu jomās, neskatoties uz neviennozīmīgu progresu citās atsevišķās reformās. Šī bija pirmā reize, kad divas darbības, ņemot vērā reģionālās līdzības, pārklājošos īstenošanas termiņus un salīdzināmus nosacījumus, tika grupētas vienā izvērtējumā, lai izdarītu secinājumus, kas pārsniedz konkrēto darbību. Raugoties no reģionālā skatpunkta, abu MFP pozitīvā ietekme un blakusiedarbība uz Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas (*MENA*) reģionu bija mazāk izmērāma, ņemot vērā atbalstāmo ekonomiku salīdzinoši mazo lielumu un zemo reģiona iekšējās integrācijas līmeni, tāpēc iespējamā pozitīvā ietekme galvenokārt bija saistīta ar uzticēšanās veicināšanu. Tika konstatēts, ka abas darbības atbilst vispārējai ES politikas sistēmai un ir saskaņotas ar iestāžu reformu programmu un citu aizdevēju programmām. Ņemot vērā kopējo pozitīvo pieredzi, apvienojot abas darbības vienā izvērtējumā, nākamajās darbībās ir plānots rīkoties šādā pašā veidā, jo īpaši attiecībā uz 2017.–2020. gada darbībām Austrumu partnerībā (AP) un Covid-19 paketē, kur šī pieeja šķiet īpaši svarīga un daudzsoļa, ņemot vērā kopējo satricinājumu, kas ir atbalsta nepieciešamības pamatā.

---

¹⁰ Visi novērtējumi ir pieejami Komisijas tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

- **MFP 2010.–2020. gada darbību kopsavilkuma novērtējums:** šis izvērtējums aptvēra 15 MFP darbības ar AP valstīm, dienvidu kaimiņvalstīm, pirmspievienotās valstīs un citām valstīm; tas ir papildināts ar jaunāko pieredzi saistībā ar Covid-19 paketi un 2022. gada MFP darbībām ar Ukrainu. Novērtējumā konstatēts, ka šīs darbības bija efektīvas, atbilstošas, saskaņotas un radīja ES pievienoto vērtību. Turklāt MFP instruments efektīvi palīdzēja atjaunot ārējo ilgtspējību un veicināt strukturālās reformas. MFP efektivitāti īpaši sekmēja: i) koncentrēšanās uz valstīm ES tiešā tuvumā un ciešās saites ar tām, ii) priekšroka aizdevumiem un standarta pieejamības periods 2,5 gadu garumā, kas ir pietiekami ilgs, lai stimulētu reformas un to īstenošanu, un iii) tas, ka politikas nosacījumi (kas tika atzīti par atbilstīgiem un pareizi sakārtotiem) nodrošināja visaptverošus reformu centienus. Novērtējumā arī tika apstiprināts, ka MFP darbību mērķi, plāns un ieviešana lielā mērā papildināja citas ES iniciatīvas un SVF darbības un saskanēja ar tām. Tomēr novērtējumā tika norādīts arī uz dažiem ierobežojumiem. MFP darbību pieņemšanas procedūras tika novērtētas kā pārāk ilgstošas krīzes instrumentam, un tas nedaudz mazina to efektivitāti. Tas jo īpaši attiecās uz standarta lēmumu pieņemšanas procedūrām, un nesenā pieredze saistībā ar Covid-19 paketi un 2022. gada MFP atbalstu Ukrainai liecināja, ka visas pieejamās procesuālās elastības izmantošana ievērojami palīdzēja. Šķiet, ka MFP efektivitāti būtisku pārmaiņu laikā ir mazinājis arī SM elastības trūkums. Novērtējumā arī ir norādīts uz nepieciešamību stiprināt MFP atpazīstamību saņēmējvalstīs. No metodoloģiskā skatpunkta tika konstatēts, ka MFP novērtējumi tika veikti atbilstoši augstiem standartiem, jo īpaši pēc tam, kad 2015. gadā stājās spēkā Labāka regulējuma pamatnostādnes.

Papildu informācija par abiem novērtējumiem ir sniegta šim ziņojumam pievienotajā dienestu darba dokumentā.

5 VISPĀRĒJĀS NORISES SAISTĪBĀ AR MFP INSTRUMENTU

5.1 MFP instrumenta darbība

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada kopīgajā deklarācijā par MFP¹¹ ir paredzēts, ka palīdzība ir makroekonomiska un finansiāla un ir skaidri noteikts, ka tās mērķis ir “atjaunot ilgtspējīgu ārējo finanšu situāciju kritērijiem atbilstošajās valstīs un teritorijās, kurās ir radušās problēmas saistībā ar ārējo finansējumu.” Tāpēc, lai MFP būtu sekmīga kā “ārkārtas” instruments, ir svarīgi to mobilizēt efektīvi un savlaicīgi. Vienlaikus gan Eiropas Revīzijas palāta ir atzinusi, gan iepriekš minētajā MFP darbību kopsavilkuma novērtējumā (2010–2020) ir norādīts, ka Eiropas Parlamenta un Padomes MFP lēmumu pieņemšana parastās likumdošanas procedūras satvarā var būt būtisks trūkums instrumentam, kas ir paredzēts reaģēšanai uz maksājumu bilances krīzi, un tāpēc “Komisijai kopā ar likumdevējiem jāizskata pieejamās iespējas, lai paātrinātu turpmāko makrofinansiālās palīdzības programmu apstiprināšanas procedūras, jo īpaši attiecībā uz ārkārtas finansējumu¹².”

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgā deklarācija, kas pieņemta kopā ar lēmumu, ar ko piešķir turpmāku makrofinansiālo palīdzību Gruzijai (2013. gada 12. augusta Lēmums (ES) 2013/778). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0778&from=LV>.

¹² Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums (Nr. 03/2017) pieejams: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR17_3/SR_TUNISIA_LV.pdf.

Tomēr Komisija norāda, ka pieredze saistībā ar Covid-19 MFP paketi un 2022. gada MFP darbībām Ukrainai (ārkārtas MFP, izņēmuma MFP, MFP+) parādīja, ka pašreizējā MFP struktūra var ļaut to ļoti ātri pieņemt, ja visas iestādes vienojas pilnīgi izmantot pieejamo procesuālo elastību. Šajos gadījumos Komisija sadarbojās ar Parlamentu un Padomi, lai vienotos par esošo steidzamības procedūru izmantošanu, un tas sniedza iespēju pieņemt lēmumu par attiecīgo palīdzību viena mēneša laikā pēc tam, kad abi likumdevēji bija iesnieguši attiecīgos Komisijas priekšlikumus. Eiropas Parlaments savā reglamentā atsaucās uz īpašu normu (Reglamenta 163. pants), kas ļāva tam nekavējoties pieņemt lēmumu plenārsēdē, neiesaistot Starptautiskās tirdzniecības (INTA) komiteju, kā tas ir ierasts. Šis ātrais pieņemšanas process bija visu iestāžu kopīgas steidzamības izjūtas rezultāts šajos ārkārtīgi sarežģītajos laikos.

Tādējādi gan Padomes, gan Eiropas Parlamenta reglamentā ir paredzēta paātrināta procedūra, kas nepieciešama ātrai pieņemšanai steidzamās situācijās. Tā kā jau savlaicīgi bija izveidoti konstruktīvi sakari, izrādījās iespējams ātrāk īstenot pieņemšanas procesu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, pilnīgi iesaistot Eiropas Parlamentu, kas nebūtu noticis, ja Komisija būtu ierosinājusi pasākumus, pamatojoties uz LESD 213. pantu (piemērojams gadījumiem, kad nepieciešama steidzama finansiāla palīdzība un tikai tad, ja MFP darbību pieņem Padome).

5.2 MFP 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmā

Tā kā ES kaimiņattiecības un paplašināšanās joprojām ir pakļautas lielai ģeopolitiskajai nenoteiktībai un turpina piedzīvot ekonomisko nestabilitāti, ko vēl vairāk saasina Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, nepieciešamība ES apsvērt MFP nodrošināšanu, visticamāk, arī turpmākajos gados saglabāsies liela. Tāpēc ir svarīgi pārliecināties, ka tam ir izveidoti budžeta atbalsta nosacījumi.

MFP aizdevumi tiek garantēti ar Ārējās darbības garantiju, kas tika izveidota ar *NDICI* regulu, paredzot 9 % uzkrājumu likmi, kā tas bija iepriekšējās DFS¹³. Ņemot vērā ārkārtas vajadzības pēc atbalsta kopš DFS sākuma un jo īpaši ES ievērojamo atbalstu Ukrainai 2022. gadā, izmantojot MFP, liela daļa pieejamā nodrošinājuma jau ir izmantota. 1. lodziņā ir sniegta sīkāka informācija par Ukrainai sniegtā atbalsta budžeta atspoguļojumu 2022. gadā.

1. lodziņš — Ukrainai sniegtā atbalsta budžeta atspoguļojums 2022. gadā

ES finansiālais atbalsts Ukrainai, reaģējot uz Krievijas agresijas karu, tika pakāpeniski izvērsti, atspoguļojot tās finansējuma vajadzības. Šīs pakāpeniskās pieejas rezultātā 2022. gadā tika nodrošinātas trīs MFP darbības, ieviešot vairākus jaunus ārkārtas budžeta pasākumus salīdzinājumā ar parastajām MFP darbībām.

Pirmkārt, 2022. gada 28. februārī pieņemtā ārkārtas MFP Ukrainai līdž 1,2 miljardu EUR aizdevumos apmērā atbilst MFP darbību parastajam modelim, un saskaņā ar *NDICI* regulu tā tika nodrošināta 9 % apmērā no aizdevuma nominālvērtības.

Otrkārt, ņemot vērā ārkārtējo situāciju Ukrainā, proti, lai finansētu tūlītējas finansējuma vajadzības pēc neprovocētās un nepamatotās Krievijas agresijas, tika nolemts, ka

¹³ Instruments *NDICI* — “Eiropa pasaule” stājās spēkā 2021. gada jūnijā pēc tam, kad to oficiāli pieņēma Padome un Parlaments. Lai gan tāpēc regulai ir svarīga loma MFP budžeta izveidē, instruments kā tāds paliek nošķirts no *NDICI* — “Eiropa pasaulē”, un konkrētas MFP darbības joprojām tiek aktivizētas pēc nepieciešamības ar atsevišķiem *ad hoc* lēmumiem, pamatojoties uz piemērojamā Līguma juridisko pamatu.

aizdevumi Ukrainai saskaņā ar ārkārtas MFP (6 miljardi EUR divās darbībās, attiecīgi — 1 un 5 miljardi), ievērojot to augstāko risku kara kontekstā, tiktu segti par 70 % no to vērtības¹⁴. Ņemot vērā MFP budžeta ierobežoto pieejamību, tas nozīmē, ka ES budžetā tiek iemaksāti uzkrājumi ar tradicionālo uzkrājumu likmi 9 % apmērā un dalībvalstu papildu pieprasāmās divpusējās valsts garantijas atlikušajam 61 % no šīm summām.

Visbeidzot, ņemot vērā kara noturību un saasināšanos, likumdevēji pieņēma turpmāku un strukturētāku atbalstu 2023. gadam — jaunu MFP+ 18 miljardu EUR aizdevumos apmērā. Lai ierobežotu apjomīgā Ukrainai sniegtā atbalsta izspiešanas efektu uz turpmākajām MFP darbībām citās partnervalstīs, tika nolemts, ka ar šo aizdevumu saistītie riski tiks segti citādi. Precīzāk, attiecīgās finansiālās saistības tiek garantētas ar pieejamo “pašu resursu” maksimālās summas rezervi (t. i., “ieņēmumu rezerve”). Tas ir saistīts ar elastību, ko nodrošina tas, ka resursus var mobilizēt, pārsniedzot DFS griestus un ES pašu resursu robežvērtības maksimālo apmēru. Šāda kārtība ļauj izsniegt aizdevumu bez uzkrājumiem, kas parasti ir paredzēti *NDICI* regulā.

Tāpēc nesenie notikumi ir radījuši ievērojamu robu MFP aizdevumu budžetā Ukrainai sniegtā atbalsta apmēra un rakstura dēļ. Vairāk nekā 60 % no budžeta, kas piešķirts MFP aizdevumu nodrošināšanai saskaņā ar pašreizējo DFS, jau ir izlietoti, proti, tikai 2 gadu laikā pēc pašreizējās DFS stāšanās spēkā. Tā kā MFP ir krīzes instruments, vajadzības nav iepļānojamas un tās ir grūti prognozējamas, taču, visticamāk, tās arī turpmāk būs lielas pašreizējās augstās ģeopolitiskās nenoteiktības un Krievijas agresijas kara pret Ukrainu radīto ekonomisko seku dēļ, kas palielina pašreizējo makrofiskālo nelīdzsvarotību daudzās partnervalstīs. Šķiet, ka ir svarīgi nodrošināt, lai būtu pieejami pietiekami resursi un tādējādi varētu izskatīt atbilstošos pieprasījumus un, iespējams, sniegt uz tiem labvēlīgu atbildi visās valstīs konsekventā veidā un laika gaitā.

Ārējās darbības garantiju pārvalda, izmantojot Kopējo uzkrājumu fondu. Ukrainas un tās reģiona ietekmes uz ES kontekstā Komisija ir sākusi ar to saistīto risku novērtējumu.

6 RAUGOTIES NĀKOTNĒ — MFP DARBĪBAS UN BUDŽETA SITUĀCIJA 2023. GADĀ

Moldovas ekonomiku smagi ietekmēja Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā, kas veicināja lielākas finansējuma vajadzības, ko vēl vairāk pastiprina pašreizējā enerģētikas krīze. Ņemot vērā minēto, iestādes lūdza turpmāku starptautisko atbalstu. Tādējādi 2022. gada 10. novembrī Komisijas priekšsēdētājs paziņoja par papildu finansiālā atbalsta paketi Moldovai 250 miljonu EUR apmērā, kas daļēji tiks izmaksāti, izmantojot MFP instrumentu. 2023. gada 24. janvārī Komisija pieņēma priekšlikumu palielināt pašreizējās MFP darbības apmēru līdz 145 miljoniem EUR, tostarp līdz 100 miljoniem EUR aizdevumos ar atvieglotiem nosacījumiem un līdz 45 miljoniem EUR dotācijās. Šis palielinājums ir jāizmaksā divos papildu maksājumos, kuri provizoriski ir paredzēti 2023. gada 3./4. ceturksnī, ar nosacījumu, ka esošajam saprašanās memorandam (SM) tiks pievienoti jauni politikas nosacījumi. Priekšlikums Eiropas Parlamentā un Padomē tika pieņemts 2023. gada maijā.

Komisija 2023. gada 6. februārī pieņēma priekšlikumu sniegt MFP Ziemeļmaķedonijai līdz 100 miljonu EUR apmērā, ņemot vērā valsts ekonomiskās situācijas un perspektīvas pasliktināšanos kopš tās pirmā pieprasījuma 2022. gada aprīlī. Paredzams, ka MFP tiks

¹⁴ Regulā ir iekļauta arī uzkrājumu likmes pārskatīšanas klauzula, paredzot to ik pēc sešiem mēnešiem, ņemot vērā ārkārtējo nenoteiktību pašreizējā kara apstākļos.

izmaksāta divos maksājumos, kas provizoriski paredzēti attiecīgi 2023. gada 3. ceturksnī un 2024. gada 1. ceturksnī. Katras daļas izmaksas priekšnosacījums būs panākts progress vairāku tādu politikas pasākumu īstenošanā, par kuriem jāpanāk vienošanās starp Komisiju un iestādēm un kas uzskaitīti SM, kā arī apmierinoši panākumi SVF programmas īstenošanā, SVF valdei 2022. gada 22. novembrī pieņemot 24 mēnešu piesardzības un likviditātes līniju (PLL) Ziemeļmaķedonijai līdz 530 miljonu EUR apmērā. MFP priekšlikumu Ziemeļmaķedonijai Eiropas Parlaments un Padome pieņēma 2023. gada jūnijā.

Tunisija 2022. gada novembrī pieprasīja papildu ES makrofinansiālo palīdzību 1,2 miljardu EUR apmērā, lai izpildītu savas finansējuma vajadzības saistībā ar lēno atveseļošanu pēc pandēmijas un Krievijas agresijas kara Ukrainā ekonomiskajām sekām. Tas notika pēc tam, kad 2022. gada oktobrī tika panākta dienestu līmeņa vienošanās ar SVF par jaunu paplašinātās finansēšanas mehānismu (4 gadi, 1,9 miljardi USD). Tomēr SVF vēl nav pieņēmis šo programmu, jo ir nepieciešamas papildu finansējuma garantijas un jāpabeidz iepriekšējās darbības. Pieaugošās krīzes dēļ Tunisijas ārējā atlikušā finansējuma deficīts pieaug, un reformu īstenošana, lai novērstu valsts ievainojamību, ir kļuvusi vēl steidzamāka. Pamatojoties uz rūpīgu MFP priekšnosacījumu un Tunisijas ārējā finansējuma vajadzību novērtējumu, Komisija gatavo priekšlikumu jaunai MFP, kas tiks pieņemta 2023. gadā, tiklīdz būs ieviesta SVF programma.

Komisija ir gatava izskatīt visus citus gaidāmos MFP pieprasījumus un vajadzības gadījumā ierosināt jaunas un/vai papildu MFP darbības atbilstīgajiem partneriem.

1. tabulā ir sniegts pārskats par MFP dotāciju saistībām un maksājumiem un MFP aizdevumu izmaksu 2020., 2021., 2022. un (provizoriski) 2023. gadā.

**1. tabula. MFP dotāciju saistības un maksājumi un izmaksātie MFP aizdevumi
2020.–2023. gadā (EUR)¹⁵**

	2020	2021	2022	2023
Saistību apropriācijas dotācijām budžetā	20 000 000	227 200	30 114 460	56 710 579
Darbības novērtējumi, <i>ex post</i> izvērtējumi	293 900	227 200	114 460	350 000
Citas iespējamās MFP darbības	–	–	30 000 000	45 000 000
Saistības, kopā	293 900	227 200	30 114 460	45 350 000
Neiedalītie budžeta piešķirumi	19 706 100			Tiks noteikts vēlāk
Maksājumu apropriācijas dotācijām budžetā	27 000 000	362 400	20 868 187	55 350 000
Darbības novērtējumi, <i>ex post</i> izvērtējumi	284 600	362 400	–	350 000
MFP III Gruzijai (pabeigta)	5 000 000	–	–	–
MFP Moldovai (pabeigta)	10 000 000	–	–	–
MFP Moldovai	–	–	15 000 000	55 000 000
Citas iespējamās MFP darbības	–	–	–	–
Maksājumi, kopā	15 284 600	362 400	–	55 350 000
Dotāciju maksājumiem neizmantotie piešķirumi	11 715 400		5 868 187	
MFP aizdevumu izmaksa				
MFP III Gruzijai (pabeigta)	20 000 000	–	–	–
MFP Moldovai (pabeigta)	20 000 000	–	–	–
MFP IV Ukrainai (pabeigta)	500 000 000	–	–	–
MFP II Jordānijai (pabeigta)	–	–	–	–
MFP III Jordānijai (pabeigta)	100 000 000	200 000 000	–	200 000 000
MFP II Tunisijai (pabeigta)	–	–	–	–
MFP Moldovai	–	–	35 000 000	35 000 000
Ārkārtas MFP Ukrainai	–	–	1 200 000 000	–
Izņēmuma MFP Ukrainai	–	–	6 000 000 000	–
Papildu MFP Moldovai	–	–	–	140 000 000
MFP+ Ukrainai	–	–	–	18 000 000 000
MFP aizdevumu izmaksa, kopā	640 000 000	200 000 000	7 235 000 000	18 375 000 000
Covid-19 MFP darbības				
MFP Gruzijai (daļēji izmaks.)	75 000 000	–	–	–
MFP Moldovai (pabeigta)	50 000 000	50 000 000	–	–
MFP Ukrainai (pabeigta)	600 000 000	600 000 000	–	–
MFP Jordānijai (pabeigta)	150 000 000	50 000 000	–	–
MFP Tunisijai (pabeigta)	–	300 000 000	300 000 000	–
MFP Albānijai (pabeigta)	–	180 000 000	–	–
MFP Bosnijai un Hercegovinai (daļēji izmaks.)	–	125 000 000	–	–
MFP Kosovai (pabeigta)	50 000 000	50 000 000	–	–
MFP Melnkalnei (pabeigta)	30 000 000	30 000 000	–	–
MFP Ziemeļmaķedonijai (pabeigta)	80 000 000	80 000 000	–	–
Covid-19 MFP aizdevumu izmaksa, kopā	1 035 000 000	1 465 000 000	300 000 000	–
Visu MFP aizdevumu izmaksa, kopā	1 675 000 000	1 665 000 000	7 535 000 000	18 375 000 000

¹⁵ Tabulā nav ņemts vērā neviens priekšlikums jaunām MFP darbībām pēc 2023. gada aprīļa.